

TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO PROCEDŪRŲ ATASKAITA LĖŠŲ, SKIRTŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ FINANSAVIMUI, PANAUDOJIMO TEISĖTUMO VERTINIMAS

2024 m. kovo 8 d. Nr. AP-1

Tauragė

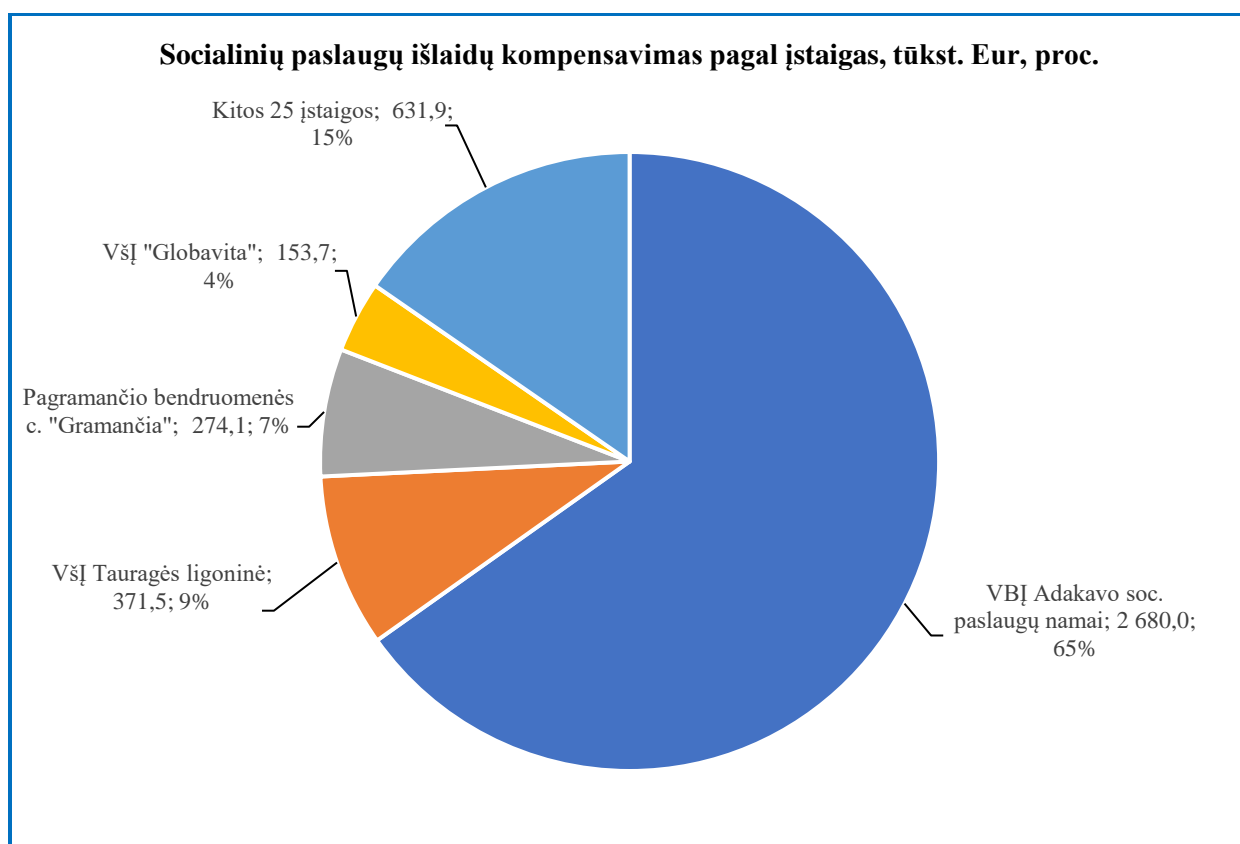
TURINYS

Ižanga	2 psl.
Audito procedūrų rezultatai	3 psl.
1. Socialinių paslaugų skyrimas pagrįstas teisės aktų reikalavimus atitinkančiais dokumentais, tačiau sprendimų priėmimas vėluoja	3 psl.
2. Socialinių paslaugų teikimo sutartys sudarytos, kompensavimo sąlygos numatytos tinkamai	4 psl.
3. Socialinių paslaugų teikimo ir finansavimo kontrolės procesai tobulintini	4 psl.
Rekomendacijų įgyvendinimo planas.....	6 psl.
Priedas. Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	8 psl.

IŽANGA

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymu¹, savivaldybės kontrolieriaus patvirtintu 2024 metų veiklos planu ir Savivaldybės 2023 metų metinių ataskaitų rinkinio finansinio ir teisėtumo audito strategija atlikome audito procedūras Savivaldybės administracijoje socialinių paslaugų finansavimo srityje². Ši audito procedūrų ataskaita yra Savivaldybės 2023 metų metinių ataskaitų rinkinio finansinio ir teisėtumo audito sudėtinė dalis.

Socialinių paslaugų finansavimo priemonei 2023 m. biudžete numatyta 4176,6 tūkst. Eur asignavimų, panaudota 4165,3 tūkst. Eur, iš jų socialinei paramai pinigais (EKK kodas 2.7.2) 4111,2 tūkst. Eur. Už teikiamas socialines paslaugas apmokama 29 įstaigoms. Audito procedūroms pasirinkome 4 didžiausius paslaugų teikėjus, kuriems pervedamos lėšos sudarė 84,6 proc. visų išlaidų:

2023 m. gruodžio mėnesio duomenimis 4 atrinktose įstaigose socialinės globos paslaugų gavėjų skaičius buvo 287 asmenys, iš jų paslaugos teikiamos:

- Adakavo socialinių paslaugų namuose - 58 (ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia) ir 141 (dienos socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia);
- Pagramančio bendruomenės centre "Gramančia" - 26 (ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia) ir 2 (ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims);
- VšĮ "Globavita" – 20 (ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia);
- VšĮ Tauragės ligoninė – 40 (ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia).

¹ 67 str. 9 d.

² Socialinės paramos įgyvendinimo programos priemonė „Socialinių paslaugų finansavimas“, kodas 10.03.02.01.01.

Audito procedūrų tikslas – įvertinti ar socialinės paslaugos skiriamos ir lėšos jų apmokėjimui naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Pagrindiniai klausimai:

- Ar socialinių paslaugų skyrimas pagrįstas tinkamais dokumentais ir (ar) duomenimis, kurių reikia nustatant teisę gauti paslaugą?
- Ar laikomasi socialinių paslaugų (globos) teikimo ir lėšų už teikiamas paslaugas kompensavimo sutarčių sąlygų?
- Ar vykdoma socialinių paslaugų finansavimo kontrolė?

Audituojamas laikotarpis 2023 m.

Savivaldybės biudžetų asignavimų valdytojų vadovai privalo organizuoti programų rengimą ir vykdymą, programoms vykdyti skirtas lėšas naudoti pagal jų paskirtį teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai³.

Audito procedūrų ataskaitoje pateikti tik šių procedūrų metu atlikti ir nustatyti dalykai. Atliekant auditą daryta prielaida, kad visi pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis pateikti priede (7 psl.).

AUDITO PROCEDŪRŲ REZULTATAI

1. Socialinių paslaugų skyrimas pagrįstas teisės aktų reikalavimus atitinkančiais dokumentais, tačiau sprendimų priėmimas vėluoja

1. Socialinių paslaugų skyrimas reglamentuotas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikoje⁴ ir Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁵ (toliau – Tvarkos aprašas). Vadovaujantis Tvarkos aprašo 28 p. asmens dienos ar ilgalaikės socialinės globos poreikis turi būti nustatytas per 20 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos (terminas gali būti pratęsimas iki 30 kalendorinių dienų). Nustatėme, kad 4 atvejais iš 28 (14 proc.) vertinimas nustatytas nesilaikant Tvarkos apraše nustatytų terminų (vertinimas atliktas per 35-46 dienas).

2. Tvarkos aprašo 45.2 p. numatyta, kad ilgalaikė ar dienos socialinė globa asmeniui turi būti skiriama per 20 kalendorinių dienų nuo socialinio darbuotojo asmens socialinės globos poreikio vertinimo išvadų pateikimo Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui dienos. Nustatėme, kad 9 atvejais iš 28 (32 proc.) sprendimas priimtas nesilaikant Tvarkos apraše nustatytų terminų. Sprendimų priėmimas vėluoja nuo 4 iki 16 kalendorinių dienų, 2 atvejais sprendimai priimti per 60-63 kalendorines dienas.

3. Manytina, kad sprendimų priėmimas vėluoja dėl socialinių paslaugų skyrimo procedūrų reglamentavimo. Tvarkos apraše nustatyta, kad „Sprendimas dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo ar nutraukimo priimamas vadovaujantis socialinio darbuotojo, nustačiusio asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį, teikimu Socialinės paramos skyriui. Sprendimą dėl socialinių paslaugų skyrimo ar nutraukimo priima Socialinės paramos skyriaus vedėjas.“ Tvarkos apraše nėra

³ Biudžeto sandaros įstatymo 4 str., 3 dalis.

⁴ Patvirtinti Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu [Nr. A1-94](#)

⁵ Patvirtintas Savivaldybės mero potvarkiu 2023-07-11 [Nr. 4-166](#)

numatyta, kad asmenų prašymai dėl socialinių paslaugų skyrimo būtų svarstomi komisijoje prieš Socialinės paramos skyriaus vedėjui priimant sprendimą.

4. Komisija⁶ svarsto visus gyventojų prašymus dėl dienos, trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos paslaugų, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugų, apgyvendinimo grupinio gyvenimo namuose paslaugų skyrimo ir vykdo kitas nuostatuose⁷ numatytas funkcijas. 2023 m. įvyko 12 komisijos posėdžių, skirtingu periodiškumu. Specialistų teigimu yra nemaža administracinė našta suruošiant komisijai medžiagą bei surašant posėdžių protokolus. Pažymėtina, kad komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Manome, kad tikslinga peržiūrėti komisijos nuostatuose numatytas funkcijas, komisijos kompetencijai paliekant svarstyti rizikingiausias klausimus.

2. Socialinių paslaugų teikimo sutartys sudarytos, kompensavimo sąlygos numatytos tinkamai

5. Socialinių paslaugų teikimo sutartys sudarytos ir lėšų už teikiamas paslaugas kompensavimas įformintas pagal Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos apraše⁸ nustatytus reikalavimus. Sutarčių sąlygos keičiamos, perskaičiuojant asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydį, ar pasikeitus socialinių paslaugų kainai.

Pastebėjimas. Sudarytos sutartys registruojamos dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ (toliau – DVS), tačiau priedai prie sutarčių/pažymos asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydžio keitimo atveju DVS neregistruojamos, kaupiamos asmenų bylose ir Socialinės paramos skyriaus specialisto kompiuteryje. Ir taip DVS nėra pilnos informacijos apie galiojančios sutarties pasikeitimus, kas apsunkina einamosios kontrolės vykdymą.

3. Socialinių paslaugų teikimo ir finansavimo kontrolės procesai tobulintini

6. Vadovaujantis Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS) nuostatais⁹ savivaldybėse ir savivaldybių įstaigose SPIS duomenų bazėse turi būti registruojama ir kaupiama informacija apie visą savivaldybėse teikiamą socialinę paramą. Tvarkos apraše¹⁰ numatyta, kad duomenis apie gyventojams skirtas, teikiamas, nutrauktas, sustabdytas ir neskirtas (nurodydamos jų neskyrimo priežastis) socialines paslaugas SPIS teikia Savivaldybės administracija.

7. Lygindami SPIS paslaugų teikimo žurnalų duomenis apie suteiktas socialines paslaugas su paslaugų teikėjų ataskaitose apie socialinių globos paslaugų išlaidų kompensavimą pateiktais duomenimis nustatėme trūkumus:

- 9 atvejais reikalinga informacija dėl paslaugos skyrimo ar nutraukimo SPIS nesuveista arba užpildyta dalinai;

- daugeliu atvejų paslaugų teikimo žurnaluose nėra informacijos apie per mėnesį suteiktas paslaugas VšĮ „Globavita“ (ilgalaikė socialinė globa), Adakavo socialinių paslaugų namuose (dienos socialinė globa).

⁶ Sudaryta Savivaldybės mero 2023-07-11 potvarkiu Nr. 4-165.

⁷ Patvirtinti Savivaldybės mero 2023-07-12 potvarkiu Nr. 4-168.

⁸ 6 p.

⁹SADM 2008 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. [A1-172](#) „Dėl Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos nuostatų ir Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“ 9.4 p.

¹⁰ 68 p.

8. Neužtikrinant pilno duomenų teikimo į SPIS, apribojama galimybė efektyviai kontroliuoti teikiamų paslaugų išlaidų kompensavimą. Nustatėme 1 atvejį, kai paslaugas teikianti įstaiga 2023 m. 6 mėnesius ataskaitose apie socialinės globos paslaugų išlaidų kompensavimą nurodė asmenį, kuriam paslaugos nebeteikiamos, ir paslaugos kainą įtraukė į paraiškas lėšoms gauti. Nepagrįstai prašomų ir pervestų lėšų suma - 4,5 tūkst. Eur. Audito procedūrų metu nustatyta klaida ištaisyta, įstaigai šia suma sumažinta pervestina suma už suteiktas paslaugas per 2024 m. sausio mėn. Kitas atvejis, kai paslaugų teikėja sudariusi trišalę ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir lėšų kompensavimo sutartį¹¹, sutartyje nurodyto asmens neįtraukė į ataskaitą apie ilgalaikės socialinės globos paslaugų išlaidų kompensavimą ir paraišką lėšoms gauti nuo sutarties sudarymo dienos. Pagal sutarties duomenis kompensuotina suma sudarytų apie 17,8 tūkst. Eur.

Mokama suma už socialinės globos paslaugas viršija patvirtintus maksimalius finansavimo dydžius

10. Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų skaičiavimo metodikoje¹² nurodyta, kad savivaldybė nustato maksimalų socialinės globos ir socialinės priežiūros paslaugų išlaidų finansavimo savo teritorijos gyventojams dydį. Konkrečiam asmeniui teikiamos socialinės globos ar socialinės priežiūros išlaidų finansavimo dydis priklauso nuo asmens finansinių galimybių mokėti už socialines paslaugas, įvertintų vadovaujantis Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu.

11. Vertindami atsiskaitymą su socialinių paslaugų teikėjais nustatėme, kad išlaidos kompensuojamos nesilaikant Savivaldybės tarybos¹³ patvirtintų maksimalių dydžių:

- kompensuojant dienos socialinės globos asmens namuose paslaugų išlaidas Adakavo socialinių paslaugų namams sistemiškai nesilaikoma nustatyto šiai paslaugai maksimalaus 1700 Eur išlaidų finansavimo dydžio (549 atvejai arba 65,8 proc.). Viršytos sumos intervalas nuo 14 Eur iki 209 Eur asmeniui;

- kompensuojant dienos socialinės globos institucijoje paslaugų išlaidas Adakavo socialinių paslaugų namams 40 atvejų arba 12,5 proc. viršytas maksimalus išlaidų finansavimo dydis. Bendra viršyta suma 0,3 tūkst. Eur;

- kompensuojant integralios pagalbos paslaugų išlaidas Adakavo socialinių paslaugų namams 25 atvejais (5,3 proc.) viršytas maksimalus finansavimo dydis. Bendra viršyta suma 2,8 tūkst. Eur.

12. Pastebėjome, kad jau 2023 m. sausio mėnesį kompensuojant už suteiktas paslaugas asmens namuose 14 atvejų iš 71 buvo viršytas nustatytas maksimalus dydis (15-59 Eur). Manome, kad ši sritis nebuvo stebima, analizuojama, nesikreipiama į Savivaldybės tarybą dėl maksimalių dydžių pakeitimo ir taip socialinės globos ir socialinės priežiūros paslaugų išlaidos finansuojamos nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Pažymėtina, kad paslaugas teikianti įstaiga Adakavo socialinių paslaugų namai informavo¹⁴ Savivaldybės administraciją, kad didėja socialinės paslaugos teikimo asmens namuose įkainis.

¹¹ 2022-04-07 Nr. 51S-296

¹² 32 p.

¹³ 2022-12-21 sprendimas Nr. 1-318 „Dėl maksimalių socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugų išlaidų finansavimo Tauragės rajono savivaldybės gyventojams dydžių patvirtinimo“.

¹⁴ 2023-04-20 raštas Nr. SR-224 „Dėl dienos socialinės globos kainų perskaičiavimo 2023 m.“

Neužtikrinama paraiškų lėšoms gauti ir ataskaitų apie socialinės globos paslaugų išlaidų kompensavimą registracija DVS

13. Savivaldybės administracijoje visus išlaidas patvirtinančius dokumentus ir paraiškas lėšoms gauti privaloma registruoti DVS sąskaitų faktūrų registre¹⁵. DVS dokumentai pasirašomi, vizuojami atsakingų už einamąją finansų kontrolę asmenų, tvirtinami vadovybės.

14. Vertindami socialinių paslaugų apmokėjimo teisingumą peržiūrėjome 88 apskaitos dokumentus (paraiškas lėšoms gauti ir ataskaitas apie socialinės globos išlaidų kompensavimą), iš jų 30,7 proc. nebuvo užregistruoti DVS, trūko atsakingų darbuotojų parašų. Be to, DVS darbų sekoje neįtrauktas Socialinės paramos skyriaus specialistas, atliekantis pateiktų paraiškų ir ataskaitų kontrolę. Pažymėtina, kad po mūsų pastabų audito procedūrų metu minėti dokumentai už praėjusį laikotarpį į DVS sukelti.

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacij os įgyvendinimo terminas (data)
1.	Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų poreikio nustatymą ir skyrimą teisės aktuose nustatytais terminais rekomenduojame peržiūrėti socialinių paslaugų skyrimo procedūras ir numatyti priemones užtikrinančias nustatytų terminų laikymąsi.	Savivaldybės administracija	1. Socialinių paslaugų komisijos posėdžiai organizuojami ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį. 2. Pakeisti Socialinių paslaugų komisijos skyrimo nuostatus, nustatant, jog šiai komisijai svarstyti būtų teikiami tik rizikingiausi klausimai (pvz. gyventojų prašymai dėl atleidimo nuo mokėjimo už socialines paslaugas arba mokėjimo už socialines paslaugas dydžio sumažinimo, atleidimo nuo turto mokesčio ar mokesčio dydžio sumažinimo ar kt.), o gyventojų prašymai dėl socialinių paslaugų, įvertinus asmens socialinių paslaugų (socialinės globos) poreikį, atskirai komisijai nebebūtų teikiami atskirai svarstyti Socialinių paslaugų skyrimo komisijai ir sprendimas dėl socialinių paslaugų skyrimo (neskyrimo) būtų priimami dar operatyviau.	Vykdoma nuo 2024 m. 2024-05-15
2.	Siekiant užtikrinti duomenų teisingumą apie savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas bei gauti patikimą statistinę analitinę informaciją kontrolei vykdyti, rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės priemones, kad įrašai teikiant socialines	Savivaldybės administracija	1. Atlikti pakeitimus, Tauragės rajono savivaldybės mero potvarkiu 2023-07-11 Nr. 4-166 patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše, kurie įpareigotų socialinių paslaugų teikėjus reguliariai, teisingai ir laiku užpildyti paslaugų teikimo žurnalus. 2. Papildyti specialistų, administruojančių socialinę paramą pareigybės aprašymus,	2024-05-15

¹⁵ Tauragės rajono savivaldybės administracijos dokumentų ir įrašų valdymo procedūrų aprašas patvirtintas 2023-09-27 įsakymu Nr. 5-586, 22.3 p. <https://teisineinformacija.lt/taurage/document/33850>

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacij os įgyvendinimo terminas (data)
	paslaugas būtų nuosekliai fiksuojami Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje.		pavedant užtikrinti duomenų suvedimo į SPIS priežiūrą ir kontrolę.	
3.	Rekomenduojame išsiaiškinti faktinę situaciją dėl trišalės ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir lėšų kompensavimo sutarties (2022-04-07 Nr. 51S-296) vykdymo ir spręsti finansavimo klausimą.	Savivaldybės administracija	Išsiaiškinti faktinę situaciją socialinės globos paslaugų teikimo vietoje ir raštu pateikti informaciją Tauragės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.	2024-03-25
4.	Numatyti priemones, užtikrinančias, kad socialinių paslaugų išlaidų kompensavimas būtų vykdomas neviršijant Savivaldybės tarybos patvirtintų maksimalių dydžių.	Savivaldybės administracija	1. Įpareigojimas (pareigybės aprašymo papildymas) Socialinės paramos skyriaus specialistui, vykdančiam socialinės globos administravimą, vykdyti paraiškų, pateikiamų apmokėti už suteiktas socialines paslaugas stebėseną ir kontrolę ir gavus įstaigų, teikiančių paslaugas informaciją apie kainų pokyčius, nedelsiant tikslinti maksimalius finansavimo dydžius ir užtikrinti sprendimo projektų tarybai parengimą ir maksimalių finansavimo dydžių pateikimą tvirtinimui. 2. Parengti ir pateikti Tauragės rajono savivaldybės tarybai sprendimo projektą „Dėl maksimalių socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugų išlaidų finansavimo Tauragės rajono savivaldybės gyventojams dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“.	2024-03-31 2024-03-31
<p>Atstovai ryšiams, atsakingi už Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Socialinės paramos skyriaus vedėja Ligita Rimkuvienė, tel.+37065068506, el. p. ligita.rimkuviene@taurage.lt</p>				

Savivaldybės kontrolierė

Kostė Čiapienė

Audito procedūrų ataskaitos „Lėšų, skirtų socialinių paslaugų finansavimui, panaudojimo teisėtumo vertinimas“ priedas

Teisės aktai, kuriems vertinta atitikti:

1. Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas. Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika. Patvirtinti SADM 2006-04-05 įsakymu [Nr. A1-94](#);
2. Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašai, patvirtinti Savivaldybės mero potvarkiu 2023-07-11 [Nr. 4-166](#); Savivaldybės tarybos 2023-02-01 d. sprendimu [Nr. 1-5](#).
3. Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimu [Nr. 583](#);
4. Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2022 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. [1-264](#).
5. Socialinių paslaugų finansavimo ir lėšų apskaičiavimo metodika, patvirtinta LR Vyriausybės 2006 m. spalio 10 d. nutarimu [Nr. 978](#);
6. Savivaldybės tarybos 2022-12-21 sprendimas Nr. 1-318 „Dėl maksimalių socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugų išlaidų finansavimo Tauragės rajono savivaldybės gyventojams dydžių patvirtinimo“
7. SADM 2008 m. gegužės 29 d. įsakymas Nr. [A1-172](#) „Dėl Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos nuostatų ir Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.
8. Tauragės rajono savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių patvirtintų, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2011-05-11 [Nr. 5-531](#), 28-29 p., 32-33 p., 35 p.
9. Tauragės rajono savivaldybės administracijos dokumentų ir įrašų valdymo procedūrų aprašo, patvirtinto Savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-09-27 įsakymu Nr. 5-586 22.3 p.